

ETIČKI KODEKS
za izabrane zvaničnike Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

I – UVODNI DIO

1/ Sadržaj ovog Etičkog kodeksa kao osnov političkog integriteta izabranih zvaničnika Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde /u daljem tekstu: Kodeks/ utvrđuje okvir etičkih principa za izabrane zvaničnike, usaglašen sa postojećim zakonodavstvom.

2/ Predmet ovog Kodeksa su osnovni principi standardnog ponašanja, što građani očekuju od izabranih zvaničnika u vršenju njihovih dužnosti, odnos izabranog zvaničnika prema javnosti, međusobni odnos izabranih zvaničnika u javnim nastupima, kao i djelovanje i istupe javnih zvaničnika u toku predizborne kampanje, a što će se odražavati i snažiti povjerenje građana prema institucijama, u funkciji općeg interesa.

II – PRIMJENA KODEKSA

3/ Kodeks se odnosi na sve neposredno i posredno izabrane zvaničnike u Skupštini Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i nosioce izvršnih funkcija čiji izbor i imenovanje vrši, potvrđuje, ili na čiji izbor i imenovanje daje saglasnost Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljnjem tekstu izabrani zvaničnici).

III – OSNOVNI PRINCIPI PONAŠANJA

4/ Izabrani zvaničnici, davanjem svečane izjave obavezuju se pridržavati Ustava, Zakona, Kodeksa i drugih propisa.

5/ U vršenju povjerene funkcije, izabrani zvaničnici služiti će općem interesu, zalagati se za ljudska prava i slobode, ravnopravnost spolova, naroda i građana.

6/ Izabrani zvaničnici će obavljati povjerenu funkciju i dužnost savjesno i odgovorno uz naglašenu otvorenost i spremnost da odgovaraju za svoje odluke, djelovanja i ponašanja.

7/ U obavljanju svojih povjerenih funkcija izabrani zvaničnici uvažavati će prava i ovlaštenja drugih izabranih zvaničnika, suzdržavati se od podsticanja ili pomaganja dovodjenja u privilegovan položaj sebe, drugog zvaničnika ili treća lica.

IV – POSEBNE OBAVEZE

8/ Izborna kampanja

Kandidat u toku kampanje težiti će da glasove birača pridobije poštenim i argumentovanim istupom, programima svog djelovanja, bez nekorektnog odnosa prema ostalim kandidatima u kampanji.

9/ Zabrana favorizovanja

Izabrani zvaničnici neće zloupotrebljavati svoja ovlaštenja u svrhu vlastitog interesa i interesa drugih pojedinaca i grupa.

10/ Sukob interesa

Pored zakonske obaveze kada je izabrani zvaničnik obavezan da se uzdrži od vijećanja i glasanja u određenoj pravnoj stvari kod izabranog zvaničnika postoji i moralna obaveza da se zbog ličnog interesa uzdrži od naprijed navedenih radnji i da na to ukaže prije otvaranja rasprave po tom pitanju. Izabrani zvaničnik će se u svakom slučaju pridržavati odredaba Zakona o sukobu interesa i drugih zakona koji uređuju nespojivost funkcija izabranih zvaničnika sa funkcijom ili položajem u državnom organu ili preduzećima. U svim slučajevima nastupanja sukoba interesa ili nespojivosti funkcija, izabrani zvaničnik će u najkraćem roku prijaviti takav slučaj i odstupiti sa pozicije.

Izabrani zvaničnik će u svakom slučaju tokom rasprave prijaviti slučaj sukoba interesa, ako se razmatra određeni akt koji treba da bude usvojen i po kome bi on, ili njegovi srodnici, prijatelji ili pravni subjekt u kome ima finansijski ili drugi interes, trebalo da ostvari kakvu korist ili privilegiju i prilikom odlučivanja će se izuzeti od izjašnjavanja.

Izabrani zvaničnik će korektno ispunjavati zahtjev za prijavu podataka ili davanje informacija o funkcijama koje zauzima, zanimanju i promjenama u njegovoj imovini.

11/ Lične nadležnosti

Pri obavljanju diskrecionih ovlaštenja, izabrani zvaničnik neće za sebe ni za drugo lice pribavljati koristi, niti bilo kakve pogodnosti.

Poštujući obaveze izabrani zvaničnici su dužni prisustvovati sjednicama Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i radnim tijelima čiji su članovi, a uvažavajući jedni druge, neće napuštati sjednice prije završetka, ni u toku trajanja, a da prije toga ne saopšte javno ili predsjedavajućem razlog povremenog ili potpunog napuštanja sjednice. Izabrani zvaničnici u toku trajanja sjednica ponašati će se u skladu sa Poslovnikom Skupštine i radnih tijela i uzdržavati se od radnji kojima se ometa tok sjednice ili sastanka, kao i korištenje mobilnih telefona, čitanje novina, dobacivanje iz klupe i drugih radnji kojima se vrijeđa i prekida izlaganje govornika, obraćanje podrugljivim tonom i sl. Ako su opravdanim razlogom spriječeni da prisustvuju sastancima ili sjednici na kojoj su uredno i blagovremeno pozvani, predsjedavajućem će saopštiti te razloge, a predsjedavajući će obavijestiti Skupštinu, radno tijelo ili komisiju o razlogu izostanka pozvanog zvaničnika.

Izabrani zvaničnici su dužni prisustvovati javnim manifestacijama ili javnim skupovima na koje su uredno i blagovremeno pozvani.

12/ Donošenje odluka

Odluka izabranih zvaničnika, u vršenju funkcije zasnivat će se na zakonitosti, objektivnosti, odgovornosti, otvorenosti i opštim interesom, uz spremnost na odgovornost za svoje odluke.

13/ Način komuniciranja

Izabrani zvaničnici u ostvarivanju komunikacije istupat će sa međusobnim uvažavanjem, tolerancijom, poštovanjem dostojanstva svake ličnosti i izbjegavat će obmanjivanje, manipulaciju, samopromociju i neučtivost u kreiranju i vodjenju dijaloga.

U međusobnoj komunikaciji i uopšte komunikaciji sa javnošću izabrani zvaničnik će u svakom slučaju govoriti istinu, istupati sa uvažavanjem i poštivanjem, njegovati kulturu dijaloga, razgovjetno saopštavati svoje misli i ideje, izbjegavajući korištenje izraza koji mogu vrijeđati ili omalovažavati druge ličnosti ili grupe, na taj način poštujući jednaka prava svih na uvažavanje njihove ličnosti i uvjerenja.

14/ Povjerenje javnosti

Izabrani zvaničnici trebaju da usmjere svoje ponašanje u skladu sa javnim interesom i snaže povjerenje javnosti prema državnim institucijama.

15/ Zabrana korupcije

Ovaj Kodeks isključuje primanje mita i svakog drugog ponašanja, koje bi se prema važećim propisima moglo podvesti kao aktivno ili pasivno podmićivanje.

Izabrani zvaničnici ni u kom slučaju neće u obavljanju svojih funkcija primati ili davati neku naknadu, obećavati nagradu ili kakvu drugu korist ili na bilo koji drugi način se ponašati, što se može okarakterisati kao aktivno ili pasivno podmićivanje po važećem zakonodavstvu, a u vezi sa podržavanjem ili ne podržavanjem određenog prijedloga akta, a naročito ako su ti stavovi suprotni, Ustavu, zakonima i drugim propisima.

16/ Upravljanje resursima

Od izabranih zvaničnika se očekuje da javnim resursima upravljaju zakonito, na efikasan i ekonomičan način, u opštem interesu, isključujući njihovo korištenje u privatne svrhe.

Izabrani zvaničnici će sa najvećom pažnjom i osjećanjem sopstvene odgovornosti usmjeravati svoje ponašanje i odluke koje se odnose na finansijska sredstva i upravljanje imovinom Kantona, isključivo u skladu sa propisima i općim interesom. Svojim ponašanjem neće dati povoda, niti aktivno ili pasivno učestvovati u pripremanju ili podsticati donošenje nepravičnih odluka koje bi mogle donijeti lične koristi ili ostvarenje nečijeg privatnog interesa sa kojima su povezani finansijskim ili nekim drugim interesom.

Izabrani zvaničnici će se uzdržavati od svih aktivnosti koje bi trebalo da rezultiraju izborom, imenovanjem ili postavljanjem lica na određene pozicije, a da se pri tome ne sprovedu propisi, ne obezbijedi postupak otvorene javne konkurencije, nezavisne provjere ili poštovanja principa kvaliteta, znanja i sposobnosti.

U cilju što uspješnijeg obavljanja sopstvenih dužnosti izabrani zvaničnici će kako samostalnim aktivnostima tako i prisustvujući seminarima, savjetovanjima i drugim oblicima edukacija, obogaćivati i usavršavati svoja znanja i sposobnosti.

V – ODNOSI PREMA KANTONALNOJ UPRAVI - ODNOS IZABRANIH ZVANIČNIKA I UPOSLENIKA UPRAVE

17/ Izabrani zvaničnici će poštovati ulogu uposlenika kantonalne uprave i promovisati ih.

18/ Izabrani zvaničnici će podsticati i razvijati motivacione faktore da svi zaposlenici rade brzo i efikasno, stručno i odgovorno, zakonito, pouzdano i kreativno.

VI – ODNOS IZABRANIH ZVANIČNIKA PREMA GRADJANIMA

19/ Izabrani zvaničnici će tokom trajanja mandata i obavljanja dužnosti biti odgovorni prema svojim građanima.

20/ U obavljanju svoje dužnosti izabrani zvaničnici će zagovarati javno zastupati interese, potrebe i inicijative svih građana, bez obzira na nacionalnu, polnu ili političku pripadnost.

21/ Izabrani zvaničnici dužni su prisustvovati javnim manifestacijama ili javnim skupovima na koje su uredno i blagovremno pozvani.

22/ Izabrani zvaničnici treba da usmjere svoje ponašanje u skladu sa javnim interesom i da osnažuju povjerenje javnosti prema državnim institucijama.

23/ U svom djelovanju i u vezi sa odlukama koje donose, izabrani zvaničnici će uvijek biti otvoreni prema javnosti i nijednom svojom aktivnošću neće izbjegavati da javno i jasno informišu javnost, putem sredstava javnog informisanja, o svojim stavovima i odlukama.

24/ Izabrani zvaničnici će unapredjivati odnose saradnje sa nevladinim organizacijama i udruženjima građana.

VII – ODNOSI SA MEDIJIMA

25/ Sve aktivnosti koje će se voditi u primjeni Kodeksa bit će javne i transparentne.

26/ Zvaničnici su obavezni pružiti medijima informacije iz okvira njegovog mandata i uzajamo se podsjećati i pozivati na obavezu poštovanja odredaba ovog Etičkog kodeksa.

VIII – OBLAST NADZORA

27/ Izabrani zvaničnici neće spriječavati bilo koju mjeru nadzora koju budu vršili nadležni organi, uz uvažavanje izrečene privremene ili konačne odluke.

28/ Izabrani zvaničnici će biti odgovorni građanima Kantona u mandatnom periodu na koji su izabrani u skladu sa odredbama ovog Kodeksa.

IX – PRAĆENJE KODEKSA

29/ Praćenje poštivanja odredbi Etičkog kodeksa od strane izabranih zvaničnika će vršiti Etički odbor, imenovan od strane Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Etički odbor broji 5 članova, od kojih su 3 člana poslanici Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a 2 člana iz reda građana. Mandat članova Etičkog odbora traje 4 godine, odnosno do isteka mandata poslanika u Skupštini Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

30/ Način rada Etičkog odbora uredit će se Poslovníkom o radu na koji će saglasnost dati Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

X – ŽALBENE PROCEDURE

31/ Gradjani imaju pravo i mogućnost podnositi predstavke i žalbe za sve oblike kršenja pravila ovog Kodeksa.

32/ Predstavke i žalbe podnose se potpisane u pismenom obliku na adresu Etičkog odbora iz tačke 29. ovog Kodeksa, ovlaštene za njihovo praćenje.

- Svaki zvaničnik, gradjanin ili organizacija može podnijeti argumentovanu prijavu protiv izabranog zvaničnika, ako smatra da je prekršio Kodeks.
- Prijava za kršenje Kodeksa ne može biti anonimna. Mora sadržavati ime podnosioca prijave i kontakt adresu. Prijava se dostavlja isključivo u zatvorenoj koverti.
- Identitet podnosioca prijave ostaje poznat članovima Etičkog odbora i zvaničnika na kojeg se odnosi, do okončanja istrage. O eventualnom otkrivanju identiteta podnosioca prijave nakon provedene istrage odlučuje Etički odbor.
- Podnosilac prijave je dužan uz prijavu priložiti pisane ili druge /audio/video zapise i sl./ dokaze na osnovu kojih smatra da je izvršena povreda Kodeksa.
- Ukoliko je prijava anonimna Etički odbor nije dužna da je razmatra.
- Ako Etički odbor zaključi da prijava nije kompletna ili dovoljno jasna može zatražiti od podnosioca prijave dodatne informacije prije poduzimanja daljih mjera provjere.
- Ako Etički odbor primi prijavu koja se odnosi na kršenje Zakona dužna je da obavijesti podnosioca prijave da su za taj prekršaj nadležni sudski organi.

XI – PROVJERA

- Etički odbor je dužan pokrenuti provjeru po podnošenju pismene prijave.
- Osoba na koju se prijava odnosi treba biti obaviještena o prijavi sa obavezom da u roku od 15 dana odgovori u pisanoj formi ili da obezbijedi informacije/dokumenta koje smatra relevantnim za svoju odbranu pred Etičkim odborom.
- Etički odbor će pozvati osobu na koju se prijava odnosi da objasni situaciju koja je uzrokovala navodno kršenje Kodeksa.
- Podnosilac prijave će biti pozvan da odgovori na pitanja članova Etičkog odbora.
- Eventualni „svjedoci“ mogu, također, biti pozvani na razgovor sa članovima Etičkog odbora, ako je to u interesu utvrđivanja činjeničnog stanja.
- Zapisnik tokom svih gore navedenih aktivnosti treba biti vodjen od strane osobe koju odredi Etički odbor.
- U roku od 60 dana, po prijemu prijave, Etički odbor je dužan izreći mjeru predviđenu ovim Etičkim kodeksom i Poslovníkom Etičkog odbora.
- Pisani izvještaj sa činjenicama i rezultatima provjera Etički odbor će dostaviti svim poslanicima u Skupštini Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, osobi na koju se prijava odnosi, kao i podnosiocu prijave.

- Ako je Etički odbor zaključio da je prekršen Kodeks izvještaj će sadržavati i predložene sankcije.
- Sankcije, izricanje sankcija, kao i način rada Etičkog odbora bit će propisani Poslovníkom Etičkog odbora.

XII – SANKCIJE

- Lična opomena /može biti usmena ili pismena/. Pismo se šalje osobi na koju se prijava odnosi i podnosiocu prijave da je Kodeks prekršen. Pismo treba sadržavati i upozorenje da ako se nešto slično opet dogodi slijede sankcije većeg inteziteta. Pismo se šalje na znanje predsjedavajućem Skupštine. Ova sankcija neće biti javno objavljena.
- Javna opomena /pismo osobi na koju se prijava odnosi, podnosiocu prijave, političkoj partiji iz koje dolazi prekršitelj Kodeksa i medijima sa informacijom da je poslanik prekršio Kodeks i da Skupština ne odobrava takvo ponašanje. Pismo treba sadržavati i sankcije koje su izrečene od strane Etičkog odbora, a koje je usvojila Skupština Kantona/.
- Ukoliko Etički odbor utvrdi da su navodi podnosioca prijave neosnovani, a sačinjeni u cilju političke diskvalifikacije izabranog zvaničnika, a podnosilac prijave je izabrani zvaničnik, podnosiocu prijave će se izreći mjere predviđene ovim Kodeksom i Poslovníkom Etičkog odbora.
- Na sankcije izrečene od strane Etičkog odbora nezadovoljna strana ima pravo žalbe Kolegiju Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

XIII – PODRŠKA KODEKSU

33/ Izabrani zvaničnici će se upoznati sa sadržajem i suštinom ovog Kodeksa i njegovim principima sa izjavom da ih prihvataju i podržavaju.

34/ Obaveza izabranih zvaničnika je da svojom aktivnošću osiguraju promociju ovog Kodeksa, kako u javnosti tako i u medijima.

35/ Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“.

Broj: 01-05-405/09
29. aprila 2009. godine
G o r a ž d e

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

Alija Begović

O B R A Z L O Ź E N J E

Ustavni i pravni osnov za donošenje Etičkog kodeksa

Ustavni osnov za donošenje Etičkog kodeksa za izabrane zvaničnike Bosansko-podrinjskog kantona Goražde sadržan je u Poglavlju IV A/ člana 23. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde /“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/98, 10/00 i 5/03/ i članu 37. Poslovnika Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde /“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 10/08/, kao i Medjunarodnog prava. Naime, Vijeće Evrope predložilo je Kodeks ponašanja kao osnov političkog integriteta izabranih lokalnih i regionalnih predstavnika 2000. godine na Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti.

Razlozi donošenja Etičkog kodeksa

Razlozi donošenja Etičkog kodeksa za izabrane zvaničnike Bosansko-podrinjskog kantona Goražde se temelje u ciljevima preciziranja standarda ponašanja koji se očekuju od izabranih predstavnika u obavljanju njihovih dužnosti imajući u vidu da obavljanje dužnosti u okviru prava i u skladu mandata koji su dobili, te da svoju funkciju obavljaju savjesno uz transparentnost i spremnost da odgovaraju za svoje odluke lokalnom stanovništvu.

Ovaj Etički kodeks utvrđuje osnovni okvir etičkih principa ponašanja poslanika u Skupštini i drugih izabranih zvaničnika čija je svrha da pruže okvire i standarde u njihovom javnom djelovanju i jača povjerenje građana što će biti značajno sa aspekta ostvarivanja i zaštite javnog interesa.

Sadržaj Etičkog kodeksa sačinjen je od uvodnog dijela gdje je regulisano na koga se Etički kodeks odnosi, primjene Kodeksa, osnovnih principa ponašanja, obaveza u toku izborne kampanje, kao i odredaba o sukobu interesa, načina komuniciranja, odnos izabranih zvaničnika prema javnosti, prema organima uprave i medijima.

Posebno poglavlje Etičkog kodeksa sačinjava oblast nadzora, praćenje Kodeksa i sankcije.

Finansijska sredstva

Za provodjenje Etičkog kodeksa nisu potrebna finansijska sredstva.